Ч. 141 Середа 26 червня (9 липня) 1902. Рік XII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в п. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с

Соїм краєвий.

(11-те засїданє 1-ої сесиї.)

Суботнїшне засїданє соймове розпочало ся о годинї $11^{1}/_{4}$ перед полуднем.

На порядку дневнім: 1) Справозданє Видїлу краєвого о краєвій школї господарства лїсового за р. 1900/1; 2) перше читанє самостійних внесень посольских, а то внесення пос. Роттера в справі реформи шкіл середних, пос. ґр. Бавоговского в справі побору і примусового стяганя податків, п. Меруновича в справі уреґульованя еміґрациї, пос. Марса в справі будови зелїзницї з Нового Санча до Щавницї, пос. Бойка в справі підвисшеня дотациї на польску людову школу в Бялїй; пос. Тишкевича о получене повіта Кольбушова з Ряшевом і Тарнобжеґом; 3) самостійні внесеня посольскі в другім читаню, а то: внесенє посла Розвадовского в справі ґеометрів при судах повітових (в друге додаткове); посла Гурика в справі уреґульованя зглядно приспішеня реґуляциї ріки Бистрицї; посла Тшецеского в справі піддержуваня продукциї вуджених; пос. Козловского в справі охорони інтересів краю в австро-угорскій угоді і торговельних трактатах; і внесенє Видїлу краєвого в справі помору і вибиваня безрог; 4) численні, але маловажні справозданя комісий з чинностий і зряджень Видїлу краєвого або в справах особисто-петицийних.

По відчитаню вплину деяких петиций, внесень і інтерпеляций, і по довшій дискусиї над замітом пос. Станїньского що-до зцензурованя в стеноґрафічнім протоколї мотивів его внесеня в мальборскій справі, — приступлено до дневного порядку.

Справозданє краєвого Видїлу в справі краєвої школи лїсової, відїслано до комісиї краєвого господарства.

Всї самостійні внесеня посольскі в першім читаню (висше вичислені) відїслано до відповідних комісий.

Внесеня посольскі в другім читаню, предложені комісиями, залагоджено в слїдуючий спосіб:

Дотично внесеня пос. Розвадовского (вчера в части ухвалено) рішено на додаткове внесенє комісиї адміністрацийної візвати правительство, щоб не лиш систeмізувало ґеометрів при всїх судах повітових але також, щоб правительство приступило всюди з уряду до ревізиї книг ґрунтових і там де треба приступило до заведеня цїлком нових книг.

Внесенє пос. Гурика і тов. в справі реґуляциї ріки Бистрицї відїслано згідно з внесенєм комісиї до краєвого видїлу для розслїдженя і можливого увзглядненя.

Внесеня краєвого видїлу в справі помору і вибиваня безрог принято згідно з внесенєм комісиї з зазивом до правительства а) щоби видано приписи що-до означуваня відшкодовань за вибиті безроги зглядно продані на лїцитациї або завласнені державою в той спосіб, щоби виплата наступила в законнім речинци і щоби на рахунок відшкодовань виплачувано зараз хоч $^{3}/_{4}$ части вартости; б) щоби урaвильнило справу пашпортів на безроги і в) побільшило число і вишколило відповідно ветеринарів.

Внесенє пос. Козловского і тов. в справі забезпеченя інтересів Галичини в австро-угорскій угодї і трактатах принято згідно з внесенєм комісий з зазивом до правительства в тім напрямі, щоби підвисшено оплати на продукти рільничі і обезпечено інтереси промислу гірничого а головно нафтового — а дальше щоби знизило тарифу перевозову на плоди рільничі і пильнувало на границях строго виконуваня приписів ветеринарско-полицийних.

Внесенє пос. Тшецеского в справі вудлярень принято в тім напрямі, що Видїл краєвий має заняти ся піддержуванем дрібних вудлярень і старати ся о заведенє їх в рільничих школах.

При дискусиї над внесенєм краєвого Видїлу в справі вибиваня і помору безрог забирав голос також пос. Гурик та підніс, що справа вибиваня безрог для селяньства дуже важна і що поступованє орґанів правительственних в сїй справі дуже безвзглядне.

На внесенє комісиї громадской ухвалено прилучити громаду Залубиньче до міста Новий Санч.

Дрібні справозданя комісийні в справі шпиталів, клінік і в справах соймових, приймив Сойм до відомости.

Засїданє скінчило ся о год. 4 по полуд. слїдуюче нині о год. 10 рано.

---

6)

ФОМА ҐОРДЄЕВ.

(З росийского — Максима Ґоркого.)

(Дальше.)

Пароход ішов вже ід горі по Волзї. Раз, одної душної липневої ночи, коли небо було покрите густими, чорними хмарами, а на Волзї було якось зловіщо тихо, приплили в Казань і закинули якор коло Услона на кінци великої каравани суден. Ляск якорних ланцухів і крики людий збудили Фому; він глянув у вікно і побачив далеко у пітьмі маленькі сияючі сьвітла; вода була чорна і густа як олива — і більше нїчого не було видно. Серце хлопця здрогнуло з переляку і він став уважно наслухувати. Звідкись долїтала ледви чутна жалібна пісня, подібна до скарги і однотонна як читанє; на каравані перекликувались сторожі, сердито шипів пароход, випускаючи пару, а чорна вода ріки жалістно і легко плюскалась о боки суден. Вдивлюючись бистро в темноту, так що аж очи его заболїли, розпізнав хлопець у тьмі чорні громадки і сьвітла, що слабо горіли високо над ними. Він знав що то були лодки, але та певність не успокоювала его і серце в нїм билось нерівно, а в уяві его повставали якісь страшні, темні тіни.

— О-о-о.... — доніс ся здалека протяжний крик, і закінчив ся неначе плачем.... Хтось перейшов тепер по покладї на край парохода.

— О-о-о.... — роздалось знов, але вже десь близше....

—Єфиме! — півголосом заговорив хтось на покладї — Єфимка!

— Ну-у, що!

— Чорт тебе! Вставай! Бери гак!....

— О-о-о-о — застогнало щось близько, і Фома, задрожавши, відскочив від вікна. Дивний звук підпливав що раз близше і ріс, ридав і щезав в чорній пітьмі. А на покладї боязливо шептали:

— Єфимка! Та встань.... гість пливе!

— Де? — роздалось скоре питанє; потім по покладї зашелестїли босі ноги, почулась метушня, і попри лице хлопця спустились з гори два гаки, і майже безшумно занурились в густу воду....

— Гі-і-ість! — застогнав хтось близько, і роздав ся тихий, но дуже незвичайний плюск води.

Хлопець дрожав зі страху перед тим жалістним криком, але не міг відірвати своїх рук від вікна і очий від води.

— Засьвіти ліхтарню.... нїчого не видно.

— Сейчас....

І на воду упало пятно темного сьвітла.... Фома бачив, що вода тихо колишесь, малі филї їдуть по нїй воколо, як би була хора і дрожала з болю.

— Диви.... диви.... — хтось наляканий шептав на покладї.

Рівночасно в тім пятнї сьвітла на водї показалось страшне людске лице з білими вишкіреними зубами. Оно плило і колисалось по водї, зуби его дивились просто на Фому і якби сьміючись говорило:

— Ох, мальчику, мальчику.... хо-олодно.... будь здоров!

Гаки стрясли ся, піднялись в гору, потім знов спустились у воду і стали осторожно в нїй щось тручати.

— Посунь его.... посунь.... уважай, щоб не підбились під колеса....

— Відіпхни его сам....

Гаки посувулись вздовж корабля і драпали по нїм, як би хто зубами скрипів. Фома не міг очий закрити, дивлячись на них.... Стук ніг, тупаючих о поклад над его головою, поволи віддаляв ся на заду часть парохода.... І там знов роздав ся той сам благаючий, завмираючий голос:

— Гі-і-і-єть.

— Тату! — скрикнув Фома голосно — Тату...

Отець скочив на ноги і кинув ся до него.

— Що там? Що они роблять? — кричав Фома.

Великими кроками вискочив Гнат з каюти з диким вереском. Він вернув ся скоро, скорше, ніж Фома, хитаючись на ногах і оглядаючись довкола себе, зміг від вікна дійти до ліжка вітця.

— Настрашили тебе.... то нїчого! — сказав Гнат, взявши его на руки. — Положись коло мене.

— Що там було? — зтиха запитав Фома.

— Нїчого, синку.... То був топільник.... утопив ся якийсь чоловік і плаває.... то нїчого! ти не бій ся, він вже далї поплив....

Вісти політичні.

(До політичної ситуациї. — З француского парляменту).

В англійскій палаті послів міністерияльний підсекретар Кренберн, обговорюючи міжнародну політичну ситуацию, заявив, що відносини Англії до инших держав суть приязні. — Що до хіньскої справи, то істнує певна можливість порозуміти ся з Росиєю. Правительство бажає порозуміня з усіми державами і не єсть єго виною, коли до такого порозуміня годі довести. Дальше підніс бесідник з вдоволенєм заключене японьско-англійского договору. Коли деякі посли підносять закид, що до того договору повинно було скорше прийти, то забувають, що не є річию Англії пропонувати договори другим, але противно; Англія тілько склонює ся до предкладаних їй договорів. — Що до всіляких концесий в Хіні, специяльно росийских, то загалом не можна сказати, аби Росия не мала до них права. Однакож і що до сих концесий англійске правительство мало не одно сказати Росиї і справді сказало се їй — з наслідком.

Французкий сенат радив дальше над законом о дволітній войсковій службі. Сенатор Лякроа жадав увільненя від служби вдовиних синів. Сенатор Роллян противив ся сему. Ухвалено арт. II, що увільняє від служби тілько фізично неспосібних. Ухвалено також, що служба тревує 25 років. — В палаті послів заінтерпелював депутований Бошон в справі послідного розпорядженя що до замкненя 135 монастирских шкіл. Президент міністрів Комб заявляє, що школи сї відчинено без призволу властий, що після закона не є дозволене. На будуче рівно-ж буде правительство так поступати. — П. Рібо вносить, аби справу замкненя тих шкіл переказати судам. Президент міністрів противить ся. П. Дійлєф вносить довіре правительству. Палата 321 голосами против 216 відкинула внесенє Рібота, а натомісь 333 голосами против 210 висказала довіре правительству.

Новинки.

Львів дня 8-го липня 1902.

— Іспити вступні до І. кляси ц. к. академічної (рускої) ґімназиї у Львові будуть ся відбувати в передферияльнім речинци в понеділок дня 14-го липня — початок о год. 8 рано. Вписувати зглядно зголошувати учеників до того іспиту належить в суботу і в неділю дня 12 і 13 липня.

— Конкурс на шкіц мурованої церкви. 1. Тип церкви має бути візантийский, примінений до характеру старих деревляних церквей малоруских. 2. Вимагає ся двох видів і приземного пляну, в довільній скалї, без перекрою і без конториси; була би однак пожадана скаля 1 : 100. 3. До конкурсу допущені всї без огляду на заводову кваліфікацию. 4. В склад журі входять запрошені Впреосьв. митрополитом сьвященики, будівничі, малярі і різбарі. 5. Яко нагороду назначає ся за три найлучші шкіци по 300 корон. 6. Впреосьв. митрополит застерігає собі закупно инших шкіців похвалених через журі. 7. Шкіци мають бути означені девізою обяснєною в запечатаній коверті, котру отворить ся доперва по рішеню комисиї. 8. Шкіци належить віддати або переслати до митрополичого секретарияту найдальше до 12-ої год. в полудне 1 вересня н. ст. 1902 р. 9. Поручає ся душпастирям оголосити сей конкурс в своїх парохіях і заохочувати до участи в конкурсї.

— З тов. „Просьвіта“. В місяци червни відбув головний видїл товариства чотири засїданя, на котрих полагоджено між иншими отсї справи: 1. Принято звіт зі звичайних загальних зборів читалень „Просьвіти“ в Майдані повіт Калуш, в Гаях пов. Львів, в Перемилові пов. Гусятин, в Довжневі пов. Сокаль, в Вербівци пов. Городенка, в Лешневі пов. Броди, в Мшанци пов. Теребовля і в Городници пов. Скалат. — 2. Принято до затверджаючої відомости, що подані о заснованє читалень „Просьвіти“ внесли до намістництва громади: Гоголів пов. Сокаль, Попеляни і Лисиничі пов. Львів, Голобутів і Побук пов. Стрий, Плотича пов. Бережани. — 3. Рішено вислати на загальні збори філії „Просьвіти“ в Раві рускій в днї 26 червня с. р. п. Короля, яко делегата головного виділу. — 4. Принято справоздане п. Короля з віча просьвітно-господарского філії в Бережанах. — 5. Рішено вислати на загальні збори філії в Перемишли привітне письмо. — 6. Рішено віднести ся до п. Гукевича про написане розвідки о законі ловецкім, а до п. Павлюка про годівлю кріликів. — 7. Рішено видрукувати 10.000 формулярів спису членів для читалень і 15.000 примірників малого молитвенника. — 8. Принято до відомости акт основний фонду запомогового о. Йосифа Шуховского пароха в Братківцях пов. Стрий для убогих учеників. — Принято 36 нових членів.

— З Бродів пишуть нам: Маємо честь запросити: 1) на перші загальні збори руско-українського касинового товариства „Основи“, які відбудуть ся в Бродах, у власнім льокали товариства при Ройківці, в четвер дня 10 липня н. ст. о год. 12 в полудне з таким порядком справ: а) вибір предсїдателя і секретаря зборів; б) відчитанє статута; в) вибір голови і виділу; г) внесеня членів. (О годині 9 рано Служба Божа для членів в парохіяльній церкві); — 2) на загальні збори філії „Просьвіти“, які відбудуть ся в Бродах в льокали „Народної Торговлї“ рівно-ж в четвер дня 10 липня н. ст. о годині 10-ій рано з таким порядком справ: а) справоздане дотеперішного виділу; б) вибір нового виділу: в) внесене членів. За „Основу“: Др. *В. Щурат* і товариші. — За виділ філії „Просьвіти“: О. *Микола Герасимович. Василь Санат.*

— Вечерниці в память Т. Шевченка устроює в Перемишлянах дня 13 н. ст. липня (в недїлю) о год. 8 комітет зложений з місцевої і доокаличної інтеліґенциї. В склад комітету входять: др. К. Давидович, о. Ів. Копертиньский, Анд. Балтарович, О. А. Рибак, о. Мик. Селезінка, о. Красноперa, В. Бережаньский, М. Рихвицкий, В. Герчановский, С. Максимович, Нуд, Ів. Буцманюк. В музикально-вокальних продукциях возьмуть участь отсї артистичні сили: оо. А. Рибак, М. Селезінка та Ів. Копертиньский і пп. Ст. Паньків, Ст. Сияк і Бурбель.

— Курс для пожарних інструкторів, устроєний руским товариством ґімнастичним „Сокіл“, скінчив ся тамтого тиждня пописом в міскій пожарни, при площи Стрілецкій, під проводом управителя курсу: п. Антона Щербовского і секретаря краєвого „Союза сторожий огнєвих“ п. Іляріона Елїясевича, заступника начальника міскої сторожі пожарної у Львові.

— А чому они єго відтрутили? — допитував ся дальше хлопчина, сильно притиснувшись до вітця і замкнувщись очи зі страху....

— Бо.... так треба.... Вода могла би занести єго під колесо — примiром наше, — завтра довідалась би поліция ... а потім з того неприємности, переслуханя, допити.... і могли би нас тут задержати. Тому відтрутили єго дальше.... А єму що з того? Він вже мертвий, єго то не болить, анї не обидно єму, а для живих із за него тілько неприємности були би.... Спи синку!....

— А він так дальше попливе?

— Так, попливе дальше, десь єго витягнуть і похоронять....

— А риба єго не з'їсть?

— Риба не їсть людского тіла.... лиш раки їдять.... Они то люблять....

Від теплого тіла вітця страх Фоми таяв, але перед очима єго все ще плавало на чорній воді страшне лице з вишкіреними зубами.

— А хто то був?

— Бог єго знає! Ти помолись до Бога за него; скажи: Господи, упокой душу єго!

— Господи, упокой душу єго! — шепотом повторив Фома.

— А тепер.... спи і небій ся.... Він вже тепер далеко! Пливе собі дальше. А ти уважай і будь осторожний, не підходи до краю корабля, упав бись колись — борони Боже! — так само у воду, і....

— А він також упав?

— Мабуть упав.... може був пяний.... но і конець єму! А може сам кинув ся.... Суть такі, що самі.... Возьме і кине ся у воду.... і втопить ся.... Жите, мій любий, єсть так устроєне, що иноді смерть єсть для чоловіка навіть празником, а деколи єсть она для всїх благодатию.

— Тату....

— Спи, спи, мій любий....

III.

Зараз першого дня шкільного житя, Фома, ошоломлений живим і свавільним галасом пустих жартів та диких забав дитинних, вибрав зпосеред хлопців двох, котрі від разу видались єму інтереснїйші між инші. Один з них сидїв перед ним. Фома, оглядаючись боязко, бачив широкі плечі, грубу шию, засїяну веснянками, великі уши і коротко острижений зад голови з ярко червоним волосєм, що стояло як щетина.

Коли учитель, чоловік з лисою головою і обвислою нижною губою, викликав: — Смолин, Африкан! — рудий хлопець повільно підняв ся на ноги, підійшов до учителя, спокійно станув перед ним дивлячись єму у лице і вислухавши задачу, став уважно писати крейдою на таблици великі круглі цифри.

— Добре.... досить! — сказав учитель. — Николай Єжов.... дальше!

Один із сусїдів Фоми в тій самій лавці, — непосидющий, малий хлопець з чорними, мишачими очима — скочив з свого місця і пішов між ряди лавок, потручуючи о кожду лавку і обертаючи головою на всї сторони. При таблици взяв за крейду і станувши на пальцях, з шумом, потискаючи і скрипдячи крейдою, став їздити по таблици, лишаючи на ній малі, невиразні знаки.

— Тихше! — промовив учитель, хоробливо зморщивши жовте лице з утомленими очима. А Єжов голосно і скоро сказав:

— Тепер ми знаємо, що перший крамар мав 17 копійок зиску....

— Досить!... Ґордєєв! Скажи-но менї, що треба зробити, аби довідати ся, кілько зиску мав другий крамар?

Слїдячи за поведенєм хлопців — так не подібних один до другого, — Фома був захоплений питанєм несподівано і — мовчав.

— Не знаєш?... Гм.... Скажи єму то, Смолин!

Смолин, витираючи добре шматою свої пальці, помурані крейдою, положив шмату і не глянувши навіть на Фому, докінчив задачу та став знов витирати руки, а Єжов, усьміхаючись і підскакуючи пішов на своє місце до лавки.

— Ох ти! — шепнув він, сїдаючи коло Фоми і заразом штуркнувши єго кулаком у бік. — Чого ти не розумієш? Всего зиску кілько було? 30 копійок.... а крамарів двох.... один дістав 17, ну, а кілько другий?

— Я знаю — шепотом відповів Фома і засоромившись уважно поглянув на лице Смолина, що поволи вертав на своє місце. Єму не подобалось то лице, округле, пестре від веснянок, з синіми очима, що зайшли товщем. А Єжов сильно щипнув єго в ногу і спитав:

— Ти чий син? Біснуватого?

— Так....

— Так.... Я тобі буду все підповідати, хочеш?

— Хочу....

— А що даш за то?

Фома подумав і спитав:

— А ти сам всьо знаєш?

— Я? Я перший ученик.... побачиш....

— Ви там! Єжов! ти знов розмавляєш? — охляло і слабо крикнув учитель.

Єжов скочив на ноги і сьміло сказав:

— То не я, Іване Андреїч; то Ґордєєв....

— Они оба пустують, — спокійно заявив Смолин.

Учитель жалібно зморщив лице і дав всїм нагану, причім дуже сьмішно мляснув своєю великою губою, однак слова єго не перешкодили Єжову сейчас знов шептати:

— Добре, Смолин, почекай! Я тобі пригадаю твою клевету....

— А ти чому складаєш всьо на нового? —

Участники курсу пожарничого представили зібраній публиці способи гашеня: пожару дому, селяньскої хати, огню пивничного, огню в комнаті, на поверсі і пожару даху на двоповерховій каменици, а при сім показали також, як спускае ся зімлілі особи з висших поверхів, та як спускати ся з високого даху за помочию линви і пояса ратункового. Всї вправи відбували ся скоро і точно, та показали вповні овочі щирої праці панів Щербовского і Еліясевича. Виповіджене начальником сторожі пожарної міста Львова, паном Правном перед фронтом пожарників похвала, була длятого цілком заслужена. По промові п. Правна відповів голова руского „Сокола“ п. Альфред Будзиновский подякою для Союза сторожий огневих а особливо горячо подякував управителеви курсу п. Щербовскому а відтак і п. Еліясевичеви за їх труди. Опісля відбули ся обзори ратункових урялжень пожарних при львівскій сторожи огневій і маґазинів „Бюра торговельного“ при ул. Костюшки ч. 4 в цїли пізнаня всїляких систем сикавок. Наконець вислухали ще участники послідного викладу дра мед. Грабовского о первій помочи о ушкодженю тіла. При сій нагоді відбули ся ще й практичні вправи в примінюваню штучного віддиханя і масажу серця.

— **Самоубийство.** Вчера в само полудне дав ся почути в лїску званім Кайзервальдом на Личакові у Львові сильний гук, а люди з сусідства, що збігли ся на то місце, звідки роздав ся гук, знайшли там молодого мужчину вже неживого з раною в голові, з котрої добував ся мозок. Повідомлена о тім поліция вислала на місце самоубийства комісаря Келбіньского і аґента Шляфенберґа, а з комісарияту прибули др. Франковский і урядник Мацюльский. В лїску було вже множество людий. Самоубийник був убраний в елеґантне чорне одїне, в лякерки і зовсім чисте біле, лежав боком з головою оберненою до землї; лиш ясне волосе було трохи кровю поваляне. Вистріл був так виміреипй, що смерть мусїла була сейчас настати. В кишени самоубийника не знайдено нїчого крім листу адресованого до п. Аделї М. жінки купця при ул. Академічній. Тіло відставлено до трупарні, а лист віддано під адресою. Аж з того листу показало ся, що самоубийник називае ся Станислав Вигода, походить з Бережан і мае лїт 21. Вигода був від кількох лїт помічником в корінпім склепі „під пальмою“ при улици Академічній, а в послїдних часах посуджувано его о крадїж. Він так взяв то собі до серця, що постановив відобрати собі жите і навіть дав ся з тим наміром почути.

Господарство, промисл і торговля.

— **Ц. к. Дирекция зелїзниць державних** оповіщуе: Дня 1 липня с. р. отворено перестанок „Гштетен“ поміж стацивю Кінберґ-Ґамінґ і перестанком Ґамінґ на шляху Кінберґ-Ґамінґ-Вайдгофен п. І. в окрузї ц. к. зелїзниць державних у Відни для руху особового і обмеженого руху пакункового.

Телеґрами.

Рим 8 липня. Popolo Romano довідуе ся, що король Віктор Емануель в товаристві міністра Прінетті'ого виїде в пятницю пополудни до Росиї, а в суботу вечером прибуде на російску границю, де его повитае вел. князь Володимир і висші офіцири. В неділю о 8-ій годині рано прибуде король до Петербурга.

Берлин 8 липня. Цїсар Вільгельм виїхав вчера в подорож до Норвеґії.

Порт Артур 8 липня. На острові Ліяотун ширить ся холера, що проявила ся і між російским войском в Манджурії.

Білгород 8 липня. З купелевої місцевости Біярріц у Франциї надійшла вість, що б. сербска королева Наталія наміряе вступити до монастиря.

Льондон 8 червня. В палатї льордів заявив представитель правительства послам, що англійскі кораблї почали вже перевозити бурских полонників з Цейльону і острова сьв. Єлени до полудневої Африки.

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий.

не обернувши до него голови, спитав Смолин тихо.

— Але добре, добре! — засичав Єжов.

Фома мовчав, з'укоса дивлячись на рухливого сусїда, котрий рівночасно і подобав ся єму і викликав заразом бажане, посунути ся від него як найдальше.

В часї перерви він довідав ся від Єжова, що Смолин — також богатий і є сином фабриканта шкір, а Єжов знов сином сторожа із казьонної палати і дуже бідний. То послїдне можна було пізнати і по уборі, що був із сірого баркану, з латками на колїнах і ліктях, і по блїдім, голоднім лици та взагалї по маленькій, угловатій, костистій постати сьмілого хлопця. Хлопець той говорив металїчним альтом, поясняючи свою бесїду руками і мінею та часто употребляв в бесїдї своїй слів, котрих значінє він тілько сам один розумів.

— Ми будемо собі товариші, — заявив він Фомі.

— А ти чому перед тим скаржив на мене перед учителем? — пригадав єму Гордеєв, недовірчиво дивлячись на него з боку.

— Ет, що там! Що тобі то шкодить? Ти новий і богатий, а богатих учитель не карае.... А я бідний нуждар, мене він не любить, бо все якоєсь збитка зроблю і ще жадного подарунку єму не приніс... Якби я зле учив ся, він би давно вже мене прогнав. Знаєш, я звідси піду в ґімназию.... Скінчу другу клясу і піду. Мене вже один студент приготовляе також до другої кляси... Там я так буду учити ся, що аж гей! А у вас кілько коний?

— Три... На що тобі так много учити ся? — спитав Фома.

— Длятого, що я бідний... Бідним треба много учити ся, з того станут они також богатими... будуть докторами, урядниками, офіцирами... Я також буду так побренькувати.... шабля при боці, остроги на ногах — брень, брень! А ти, чим будеш?

— Н-не знаю.... задумчиво сказав Фома, споглядаючи на товариша...

— Тобі не потреба чим бути... А голуби ти любиш?

— Люблю...

— Який ти нездара! У-у! Ге-ге! — глумив ся Єжов з повільної бесїди Фоми. — Кілько у тебе голубів?

— Не маю жадного...

— Ох ти! Такий богатий, а не мае голубів! Я маю і то три... самець один, плямиста самичка другий і турман, третий. Як би у мене отець був богатий, я би сто голубів мав і цїлий день би їх ловив. І у Смолина суть голуби і красні! Чотирнайцять... Турмана він менї подарував. Тілько всетаки він захланний... всї богачі суть захланні.... А ти також захланний?

— Я..... не знаю, — нерішучо сказав Фома.

— Прийди до Смолина, там будемо всї три голуби ловити...

— Добре... коли мене пустять з дому...

— Чи може тебе отець не любить?

— Нї, він любить мене...

— Ну, то пустить... Тілько ти не кажи, що і я також піду... бо як зі мною, то може таки направду не пустить... Скажи лише: пустїть мене до Смолина... Смолин!

Підійшов грубий хлопець, а Єжов поздоровив его з докором, потрясаючи головою:

— Ах ти червона пацьо! З тобою неварто жити в приязни.... ти брусе!

— Чого прозиваєш ся? — спокійно спитав Смолин, споглядаючи на Фому неподвижними очима.

— Я не прозиваю, а правду говорю, — відповів Єжов, кинувшись цїлий від оживленя. — Слухай! Хотяй ти також шмата, але то вже лишім! В неділю по Службі божій приходжу з ним до тебе...

— Прийдїть, — кивнув головою Смолин.

— Прийдемо... Незадовго будуть дзвонити, я побіжу ще чижа продати, — промовив Єжов і виняв з кишенї штанів пачочку, в котрій тріпоталось щось живого. І він щез з подвіря шкільного, як ртуть з долони.

— Що він за один! — сказав Фома, пораженний живостию Єжова і питаючо споглядаючи на Смолина.

— Він все такий.... Дуже спосібний, — пояснив червоноволосий хлопець.

— І веселий — додав Фома.

— І веселий — потвердив Смолин.

Потім мовчали хвилю, споглядаючи один на другого.

— Прийдеш до мене з ним? — спитав рудий.

— Прийду...

— Прийди... У мене красно...

Фома нїчого не сказав на то. Тоги Смолин спитав его:

— Маєш много товаришів?

— Жадного не маю...

— Я теж аж до самої школи жадного не мав.... тілько двох братів стриєчних.... Тепер будеш мати відразу аж двох товаришів...

— Так — сказав Фома.

— Ти радий з того?

— Радий...

— Коли много товаришів, тоді весело.... І учити ся лекше; підповідають один другому....

— А ти добре вчиш ся?

— Добре. Я всьо добре роблю — спокійно сказав Смолин.

— Задзвонив скоро дзвінок, якби чого налякав ся і швидко кудись спішив ся.

(Дальше буде)

З друкарні В. Левиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).